

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ARA: 3 LEI Évente 500 lei Félévre 270 Negyedévre 140 Havonta 52 4 LEI Kézbesítési díj havonta 10	Az előfizetés ára vidékre: Évente 600 lei Félévre 320 Negyedévre 170 Havonta 60 Bérmentve postán küldve	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: BRASOV-BRASSÓ, Kapu-ucca 64-66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Előfizetési árak külföldre: Évente 800 lei Félévre 500 Negyedévre 250 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunk ak.	HIRDETÉSEKET Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókja! vesznek fel. APRÓHIRDETÉSEK közzététel a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizalmasunk után is feladható.	BUKARESTBEN: 4 LEI Vasárnap 5 LEI
--	---	--	--	---	---

XXX. ÉVFOLYAM.

BRASOV-BRASSÓ, 1924. augusztus 25. (Hétfő)

193. SZÁM

Tulságos szerény

visit Lepadatu vallásügyi miniszter, mikor hangulatkeltő erdélyi útjában valahol azt mondta az üdvözlő társaság, hogy hazánkban a konszolidáció lassan, de biztosan halad.

A miniszternek, ha nem akart volna tulságos szerény lenni, azt kellett volna mondania, hogy a konszolidáció nálunk örült iramban vágat előre és nemsokára túlhaladja a világ összes konszolidációját, sőt még önönmagát is.

A konszolidáció, kivált a liberális uralom óta, olyan szédületes és szédítő tempóban vágat, hogy mint az expressz vonat ablakából az elrohanó fákat, házakat, esordákat, alig vagy csak egy pillanatra érzékelhetjük a valóságot.

Persze a jámbor, jólelkű és jóvátéti kultuszminiszternek, aki mellékesen a művészetek finom és könnyű tárcáját is hordozza zsebében, nehézségei miatt megítélte ezt a villám-ként vágató konszolidációt. Ő, aki évszázados egyházi intézményekkel, félt és őrzött hagyományokkal, szelíd és keneteljes papokkal áll összeköttetésben és pihenő percekben a muzsák parfümös legyezőjével legyezőgeti idejét, a konszolidációt lassúnak találja.

De kérdezze csak meg Lepadatu miniszter azokat az erdélyieket és biharmegyeieket, akik nem siettek a liberális miniszter elé hódolatként és hálafejezésként, hogy micsoda lendülettel rohog előre nálunk a konszolidáció, ők majd megmondják, sőt az a kevés magyar is, aki Tenkén tiszteltetésből tiszteltetett előtte, hogy micsoda csodás iramot vett a konszolidáció.

Vágatott sáskajárás alakjában, felémészve becsületes birtokokat, orkán és árvíz alakjában, feldulva otthonokat és egzisztenciákat, sivatagi szármam alakjában, porfelhőbe burkolva az egész közigazgatást, s pusztító pestis alakjában, korrupció miazmait árasztva szét a gazdasági élet egész vonalán.

Be boldog is lehet a jó kultuszminiszter, hogy még azt sem látja, mi nő pokoli tüzzel gyújtja fel sorba kollegája, a közoktatásügyi miniszter a nemzeti kisebbségek kulturálisait, s micsoda nézői kéjjel dobálja a tűzcsóvákat azokra az egyházakra, melyeknek történelmi épülete, gazdasága, kultúrája, jövője az ő gondviselő kezére van bízva.

Mi nagyrabecsüljük Lepadatu miniszter urat tudományos munkáiért, de nem menthetjük föl a felelősség alól, hogy libás szemmel nézi mindazt, amit rossz szemmel kellene néznie. Lassúnak látja a konszolidációt, holott szédületesen gyors, s jónak a kollegája és a kormány politikáját, holott szédületesen rossz.

Vagy nem óhajtja immár tudni a miniszter ur, mennyire össze-vissza vagyunk már konszolidálva mindenfajta adóteherrel, tisztviselők és nyugdíjasok égre kiáltó keservével, gazdasági jóllétet akadályozó pénzkrizissal, s mindenfajta zaklató és kizsákmányoló hajszával?

A vallásügyi és művészetügyi miniszternek mutatnunk képeket, de neki nem szabad képmutatónak lennie.

Egy Lepadatu, ahogy mi ismerjük, (bár lehet, hogy rosszul ismerjük), ezt a kormányzatot meggyőződéssel nem dicsérheti.

A kétarcu szovjet

Orosz film a Dnyeszteren való átkeléséről – Internacionális bolsevista hadsereg – Októberben üt ki (?) a kommunista forradalom

BUKAREST, augusztus 23. A kormány francia nyelvű lapja, az Indépendance Roumaine különböző forrásokból vett jellemző adatokkal világítja meg az orosz bolsevisták románellenes szándékait. Az egyik hír azt mondja, hogy az orosz hatóságok rendelkezése Tiraspol közelében egy háborús filmet vettek fel, melyben

román egyenruhába öltözött orosz bolsevista katonák szerepelnek, amint átmennek a Dnyeszteren.

Ezt a mozdarábot egész Európában elakarják terjeszteni.

Egy másik hír, londoni jelentés. E szerint a szovjetek tanácsa a londoni konferencia hatása alatt lemondott arról, hogy Németországban előidézendő kommunista forradalommal borítsa lángra Európát, ezt a szándékát, a Balkán útján akarja keresztül vinni.

Trockij e célból az internacionalista kommunista hadsereg vezérének nevezék ki.

Orosz adatok szerint ezek a minden nemzetbeliekből összeszedett bandák lesznek hivatalra, hogy

Lengyelország és Románia határain és az országok belsejében is zavarokat támasszanak.

Alexandrov, a híres bulgár komitási macedón parasztjaival októberben, mikor a forradalomra megadják a jelt és az ukrán önkénteseket Besszarabián egész határa mentén mozgósították, csatlakozni fog a kommunista seregekhez. Ugyanekkor terjesztenek ilyen többé-kevésbé elhíhetőségek híreket — írja az Indépendance — mikor a moszkvai kormány hivatalosan egész Európában békehurokat penget.

Párisban és Berlinben egyformán viszályt jelentenek a londoni határozatok

Berlinben a kommunisták teszik lehetetlenné a tárgyalást, Párisban a nacionalisták

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

A »béke« műve egyelőre nagyon sok belháborút teremt a különböző parlamentekben. A jóváhagyó tárgyalások új alkalmat és ha a javaslatokat elfogadják, talán utolsó alkalmat is jelentenek a szélsőséges elemeknek arra, hogy az egész helyzetet felfordítsák és ezek élnek is az alkalmammal.

Annál könnyebben teherlik ezt, mert még mindig nem lehet megállapítani, hogy a londoni határozatoknak miben van az értékük. Legjobban talán abban, hogy a felek nem vesztek végleg össze. A franciák szemére vetik Herriotnak, hogy nem tudja beváltani Franciaország számára, amit Versailles ígért és lemond az ottani papiros jogokról; a németek viszont aggodalommal nézik az elvállalandó reális kötelezettségeket, amelyek alól nem lehet többé politikai és nemzeti ellenállással kibújni és amelyekkel végzettszerűek teszik az, hogy végleges összegük még most sincs megállapítva s a franciákkal való további mérkőzésüktől függ, hogy hány évig kell majd az évi jóvátételi összegeket fizetni.

Nem a béke műve ez még, csak — a legjobb esetben, — a béke előkészítése és a nyílt ellenségeskedések abbahagyása.

A mai nap eseményeiről alábbi tudósításunk számol be:

LONDON. A kormánykörökben szépitgetik a Macdonald és Snowden közötti ellentétet, a valóság azonban az, hogy ez az ellentét igen komoly. Snowden kifogásait a hivatalos körök igyekeznek jelentékteleneknek tüntetni fel, azonban Snowden már hosszabb idő óta csak hivatalosan és csak a legsürgősebb ügyekben érintkezik Macdonalddal.

Az ellentét oly nagy közöttük, hogy Macdonald most sem Snowdent viszi magával Genfba, hogy a döntőbírósi szerepért megindítandó harcban támogassa, hanem a belügyminisztert, holott angol

felfogás szerint a kabinetben Snowden következik második helyre.

Macdonald egyébként nem utazik Párisba a londoni értekezlet jegyzőkönyvének aláírására, hanem valószínűen párisi nagykövétét bizza meg ezzel. Szeptember 3-án utazik Macdonald Genfba.

Amerika sürgeti a francia adósságok megfizetését.

NEW-YORK. Coolidge elnök kijelentette, hogy miután a reparációs probléma jó úton van, elvárja Franciaországtól, hogy most más ajánlatot tesz amerikai adósságai rendezésére. A jóvátételi kérdés ingadozása miatt Franciaország eddig kamatokat nem fizetett s ezért az elnök elvárja, hogy most mielőbb igyekezzik rendezni adósságát.

A belga—német kereskedelmi tárgyalások.

Belgium és Németország között megkezdődtek a kereskedelmi tárgyalások; az ezek során kialakuló egyezmény addig marad érvényben, míg a két állam rendes kereskedelmi szerződést nem köt egymással.

Ausztrália bizik a világ népeinek megértésében.

Ausztrália miniszterelnöke távirattal fejezte ki szerencsekívánatait a londoni konferencia szerencsés befejezéséhez. Bizik benne, hogy a konferencia a világ népeinek kölcsönös megértését hozza magával.

A kommunisták nem engedték tárgyalni a német parlamentet.

BERLIN. Megnyitották a birodalmi gyűlést. Mikor Marx beszélni kezdett, ilyen felkiáltások fogadták:

— Bocsássa szabadon a politikai foglyokat!

— Amnesztiát!

Elnök képtelen fenntartani a rendet a kommunista képviselők zavargása miatt. Schwarz kommunistát rendreutasítja.

majd további rendetlenkedése miatt az ülésről kizár ajás az ülést felfüggeszti. Mivel pedig az újból megnyitott ülésen Schwarz újból megjelenik, husz ülésről kitiltja és az ülést délutánra halasztja. Schwarz azonban nem mond le taktikájáról, a délutáni ülésen is megjelenik, s emiatt elnök az ülést ma reggelre halasztja el.

Igy vesztett el a német parlament egy kommunista képviselő miatt egy teljes napot, amikor a törvényjavaslatokat a meg egyezés szerint megszabott határidőre el kell fejeztetnie. Kommunista erőszak ez Európa békéje ellen.

Interpellációk özöne a francia kamarában.

PARIS. A kamara ma folytatta a kor mánynyilatkozat felett megkezdett vitát. Még tíz interpellációra van kilátás, melyekre Herriot összefoglalóan válaszol. Ma az utolsó interpelláló Leon Blum volt, ki élesen támadta Poincaré politikáját s kijelentette, hogy Theunis sem támogatja mindig a franciák Ruhr-politikáját. E kijelentése a nacionalistáknál éllének ellentmondásokat váltott ki. Tovább folytatva beszédét kifogásolja, hogy a Dawes-tervezet a közvetlen terhek helyett közvetetteket ró a németekre. Majd megállapítja, hogy Poincaré annak idején

csak azért utasította vissza Bonar Lawnak a Ruhr-ügyben tett javaslatát, hogy bevonulhasson a Ruhrvidékre.

Elismeri Herriot fáradozásait és érdemeit amelyekkel békét hozott Franciaországnak. Különösen a nép üdvözlése bizonyította ekleatánsan, hogy Franciaország Herriot mellett érez.

Pasics nem javul meg Most is a Radics-párt feloszlását követeli

A radikális párt belgrádi szervezete tegnap tartotta nagygyűlését a »Páris« szállodában, melyen közel ezer ember vett részt. A gyűlés főszónoka, Pasics volt miniszterelnök erős támadást intézett a koalíciós kormány ellen. Radicsot a Habsburgok előrszénének nevezi. A horvátoknak eleinte megadták a teljes állampolgári jogokat, de később kiderült, hogy ennyi előzékenységet nem érdemeltek meg. A horvát parasztpártot fel kell oszlatni, mert kommunista. A radikális párt a vidovdáni alkotmány alapján áll és kész rá, hogy

minden áron és minden eszközzel

megvédje. Ki kell írni a választásokat s a kormánynak közvetlenül a nép színe előtt kell felvetnie a bizalmi kérdést. Gyűlés után a résztvevők tüntető menetben vonultak végig Belgrád főuccán, míg a rendőrség szét nem oszlatta őket.

A német szociáldemokrata párt gyengülése

A szociáldemokraták vasárnapi pártnapján bejelentették, hogy a berlini szociáldemokrata párt az elmúlt év folyamán tagjainak több mint egyharmadát elvesztette. A párt e nagy veszteségeit a független szocialisták és a jelenlegi vezetőség között fennálló surlódásokra vezetik vissza.

A lej Zürichben nyitáskor 2.45

A hatvanezer elbocsátott pénzintézeti tisztviselő ügye

Budapestről jelentik: Vass János miniszterelnök helyettes ma fogadta a pénzintézeti tisztviselők országos egyesületének küldöttségét. Arra kérték a minisztert, gyakoroljon nyomást a kormány pénzintézeteire a rendszeressé vált tisztviselői elbocsátások megszüntetése érdekében. Vass miniszter válaszában kifejtette, hogy kívánságuk ilyen formában nem teljesíthető, mivel a tisztviselők megártása vagy elbocsátása a pénzintézetek magánügye, amelybe a kormány rendelkezésekkel be nem avatkozhatik. Ez ügyben legfeljebb kéréseket intézhet az egyes bankok igazgatóságához. Megnyugtatta azonban a küldöttséget, hogy a kormány bizonytalan helyzetük megjavítására mindent elkövet, s a legjobb indulatu támogatásba részesíti őket a szűkkeblűnek mutató bankokkal szemben.

Dobay kinevezése félreértésből történt

Súlyos fog. olmi vizsgálat van ellene folyamatban

A Brassói Lapok tudósítójától.

Jelentették volt annak idején, hogy a kormány Kolozs vármegye subprefektusává dr. Dobay István volt csikmegyei subprefektust nevezte ki. Kolozsvári tudósítónk jelentése szerint most beigazolódott, hogy a belügyminiszternek nem volt szándékában Dobay kinevezése. E kinevezés ugyanis csak a semmitlenség ítélete alapján történt, mely a kormányt kötelezte arra, hogy az állammal perben állott Dobayt állásába helyezze vissza. A belügyminiszter ugyanakkor azonban Dobayt rendelkezési állományba helyezte és az alispáni teendőik végzésével dr. Simu subprefektust bízta meg.

Ebből aztán formális összeütközés támadt és pedig az alispáni fizetések felvétele miatt. A múlt hónapban ugyanis mind a kettő felvették az illetményüket. A belügyminiszter most tekintettel arra, hogy Dobay rendelkezési állományban van, úgy döntött, hogy a subprefekti fizetést ezentul dr. Simu vegye fel, Dobay pedig a miniszterium utján Bukarestből fogja kapni a fizetését.

A dolgot komplikálja az a hatalmas közigazgatási pör is, mely Dobay személyével kapcsolatban bontakozik ki s amelyről mi is megemlékeztünk.

Csik vármegye közigazgatási bizottsága ugyanis Spatar volt prefektus és Dobay volt alispán ellen vádat emelt, hogy a megyei alapokat elköltötték s ezért Csik vármegyének már hónapok óta a jövő évi költségvetések terhére felvett előlegekből kell élnie. A vád szerint Spatar és Dobay a vármegye alapjait a számviteli törvény szabályaival ellentétben használták fel s ezzel a megyének több milliót kárt okoztak. A közigazgatási bizottság utasította a megyei ügyészt, hogy ellenük a fegyelmi eljárást és kártérítési pert tegye folyamatba.

Rövid hírek mindenfelől

BERLIN. Calles tábornok, Mexikó új elnöke látogatába érkezett. Tiszteletére Ebert elnök ebédet adott.

LONDON. A velzi herceg holnap indul Amerikába. Két hetet tölt Long Islandon s közben ellátogat Washingtonba, Coolidge elnökhöz is.

Az utódállamok szavatolnak a volt magyar és osztrák államkötvényekért

A saint germaini és trianoni békeszerződések értelmében a monarchiából keletkezett utódállamok kötelesek az osztrák és magyar államkötvények törlesztésének egy részét magukra vállalni. A londoni idegen értékpapírok tulajdonosainak bizottsága mostan körlevelet küldött szét tagjainak a volt osztrák-magyar monarchia kötvényeire vonatkozólag s a körlevélben a bizottság közli, hogy az egyes államok, Magyarország, Ausztria, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia milyen arányban vállaltak kötelezettséget a törlesztésre. A bizottság megállapítja, hogy minden kísérlet hibával volt jobb feltételek elérésére, mivel a prágai, bukaresti és belgrádi kormányok nem voltak hajlandók nagyobb részesedést vállalni.

Készülődések a népszövetség harmadik ülészakára

Tárgyalják a garancia-egyezményt — Most döntenek Magyarország és Bulgária katonai ellenőrzéséről

GENF. A népszövetség titkársága lázasan dolgozik a népszövetségi tanács augusztus 29-én megkezdődő harmincadik ülészakájának előkészítésén, amelynek elnöke Hymans lesz. A következő kérdések állanak a napirenden: Ausztria, Magyarország és Bulgária katonai ellenőrzése, Irak határainak megállapítása, Magyarország és Ausztria pénzügyi és gazdasági helyzete, a Saar-terület és Danzig szabadvárosra vonatkozó kérdések.

A leszerelési bizottság, az állandó katonai bizottság, a gazdasági bizottság, a rabszolgaság kérdésével foglalkozó bizottság, valamint az ópiumkérdéssel, a szellemi együttműködéssel, a menekültügygel stb. foglalkozó albizottságok ezen az ülészakán nyújtják be jelentéseiket a népszövetség tanácsának.

A népszövetségi titkárság ma tette közzé a portugál, jugoszláv és ausztrálai kormány válaszát a népszövetségi tanács ama javaslatára, amely az egyes államok kölcsönös segítségét indítványozta. A portugál kormány elvben helyesli a garanciaegyezmény határozatait, azonban a megtámadtatás esetére nyújtott biztosítékok, valamint a megtámadtatás tényének pontos meghatározását nem tartja kielégítőnek. A

jugoszláv kormány véleménye szerint

a tervezetben nyújtott biztosítékok nem kielégítőek,

mivel a segélynyújtás igen lassú és körülményes. Az ausztrálai kormány a javaslatot elutasítja, mivel az Ausztrália különleges helyzetével nem számol.

Bethlen és Korányi Genfben.

Bethlen és Korányi Smith főbiztossal együtt utazik Genfbe. A főbiztos közben elkészíti Magyarország szanalásáról szóló harmadik jelentését is. A genfi közgyűlésen Magyarországot Apponyi Albert képviseli, aki emiatt az interparlamentáris unió előadói tisztviségével Berzeviczy Albertet bízta meg.

A miniszterelnöknek és a pénzügyminiszternek genfi tartózkodása nem annyira a népszövetség kongresszusával van összefüggésben, hanem inkább azt a célt szolgálja, hogy tárgyalásokat folytassanak külföldi politikusokkal és pénzemberekkel a szanalással összefüggő műveletekről. Így szóba fog kerülni a Máv. reorganizálásának kérdése is. Bethlen és Korányi szeptember végéig maradnak Genfben és csak röviddel a parlament őszi ülészakájának megnyitása előtt érkeznek vissza Budapestre.

Elkobozzák a felkelő napot

Két kép miatt jogtalanul elcsaptak egy gimnáziumi tanárt és bezárással fenyegették meg a temesvári piarista gimnáziumot

A Brassói Lapok tudósítójától.

TEMESVAR, augusztus 23. Még június havában történt, hogy a temesvári rendőrség a piarista gimnázium nyolcadik osztályát végzett tanulóinak közös fényképét elkobozta. A képet gyönyörű akvarellek díszítették. A kép felső részén a gimnázium homlokzata és temploma, ezek között pedig a piarista címer látható. A kép öt napig künn volt egy Lloyd-sori butorúzet kirakatában, mikor a képen egyesek a magyar koronát vélték felfedezni. A piaristák címerében ugyanis két angyal fej között, dült kereszties korona áll. A kép készítője Csergő Lajos a gimnázium rajztanára, aki amikor a kép elkészült, észrevette, hogy a korona a szörszálhasogatók között esetleg félreértésekre adhat okot, a dült keresztet tehát átfestette. Később azonban a dült kereszt mégis átütött a festményen, bár az átfestés nyomai is világosan észrevehetők.

A beidézett rajztanár a rendőrségen kijelentette, hogy a diákok felkérésére mint privát ember festette meg a keretet. A gimnázium igazgatóságának, vagy tanári karának a képhez nincs semmi köze.

Továbbá, hogy a piarista címer nem azonos a magyar nemzet címerével és használata pedig nem volt tilos.

Mindamellett, hogy a festményben sem a rendőrség, sem a sziguranca nem látott bíncselekményt,

a tankerületi főigazgató jelentést tett az ügyről a közoktatásügyi miniszternek. Közben egy bukaresti lap kisütötte, hogy

a kép alsó részén álló kisdíjak alakja, amint zsebkontójával bucsut int a távozó ifjúságnak, a magyar koronát üdvözli.

Néhány nap múlva elkobozták a nyolcadik B. osztály érettségi képét is,

mert azon ott van a vád szerint a felkelő nap és ez ébredést jelent.

Multak a napok s már minden józan gondolkodású ember azt hitte, hogy a képek elkobzásával az ügy elalszik. De nem így történt. A közoktatásügyi miniszter ma küldötte meg a döntést, amelyben

Csergő rajztanárt, aki husz éven át működik mint rendes gimnáziumi tanár, egyszerűen elbocsátotta állásából

anélkül, hogy fegyelmi vizsgálatot indítottak volna ellene. Azt sem vették tekintetbe, hogy az intézet felekezeti iskola, ahol

nem a miniszter alkalmazza a tanárokat.

Ezenkívül a miniszteri határozat harmadik u megrovásban részesítette a piarista főgimnáziumot, ami annyit jelent, hogy a gimnázium terhére

még csak egy szabálytalanságot kell felfedezni és már bezárják az intézetet.

A rajztanárral szemben a drákói szigor annál súlyosabb, mivel a piarista tanárok éppen ma szombaton vizsgáznak a románból.

Egy második Landru-pör?

Husz gyermeket fogadott örökbe egy francia házaspár négy maradt belőlük

A Brassói Lapok párisi tudósítójától.

PARIS, augusztus 20. A szenzációkra éhes francia közönséget néhány nap óta a titokzatos Galon-ügy tartja izgalomban, mely ahelyett, hogy tisztázódna, napról napra misztikusabb és komplikáltabb lesz. A Marseille mellett, Agen községben egy Galon nevű orvosnak és feleségének gyermekkereskedelmi üzelmére jöttek rá. A Galon házaspár franciaországi lapokban apróhirdetéseket tett közre a következő szöveggel: »Örökbefogadnánk egy jövedelletes újszülöttet. Flügyermekek előnyben. Vághat, Havas-ügynökség Bordeaux.« S a szövegbe került leányok és sokgyermekes anyák örömmel fordultak a házaspárhoz s fogadták is el az ajánlatot, mert az adoptálást még fizetni sem kellett, sőt még 60 kaptak nagyból területeket. Az

módon mintegy husz gyermeket adoptáltak — ma van belőlük négy. Mi történt a többi tizenhattal? — Ez a kérdés izgatja ma egész Franciaországot. A vizsgálat, bár már sok dolgot felderített, erre nézve nem tudott adni még semmi választ.

A nyomozást a legnagyobb diszkrecióval vezetik, mert több előkelő család természetes gyermeke is Galon-ékhoz került. Így 1922-ben Monacóból egy náci bábaszönyhez utazott egy előkelő család lánya, s na a lakott májustól szeptemberig, amikor itt tartózkodott egy flügyermekek adott életet. A bábaszöny ezt a gyermeket Galon-ékhoz adta el. A gyermekkereskedelmi ügy számai Bordeaux-ba, Toulon-ba, Marseille-be is elágnak. Toulonban Galon egy Ouffrey nevű kereskedővel

lott összeköttetésben, akit szintén azzal bízott meg, hogy újszülötteket keressen neki. Ouffrey fel is kutatott egy várandós asszonyt, aki szívesen odaadta gyermekét. Az újszülöttet, mint talált gyermeket jelentették be a polgármesteri hivatalban, pár nap múlva már Galon fogadta fiává. Ez a gyermek is eltűnt.

Galon-éknál jelenleg négy adoptált gyermek van. Egy kilenc éves lány Made laine, aki nagyon intelligens és Párisban született, egy Jacquot nevű 22 hónapos fiú, aki, mint kiderült, egy nyolc gyermekes újságíró kilencedik fia és két állítólagos ikertestvér, akik közül az egyik a kis Paula, május 29-én született és Galon-nak egy bábaszöny adta át a bordeauxi Terminus Hotelben. A fiút ugyanaznap a gyermek saját anyja, egy fiatal lány nyújtotta át. A szomszédok előtt azonban Galonne egész másképp állította be a dolgot. Egy szép napon azt mondta, utazik Marseille-be. Este egy újszülöttel karján jött meg. Másnap szomszédainak azt beszélte, hogy a gyermeket tegnap szülte Marseille-ben. Mindenki csóválta a fejét, mert semmi sem mutatta, hogy Galonné várandós lenne. Mekkora volt a meglepetés, midőn az orvosnő pár nap múlva megint csak egy csecsemővel érkezett vissza Marseille-ből: »Ikereket szültem múltkor — mondotta — de mivel a második tulgyöngye volt, csak ma hozhattam haza.« A lakosok ezt már nagyon gyanusnak találták, mert a gyermekek legalább egy-két hónaposnak néztek ki, s soha senki nem látta, hogy Galonné valamelyikét is szoptatta volna.

Az előkelő hölgy.

Némiképp tisztább lett a kép Galon szüleinek kihallgatása után. Ők elmondták, hogy mitsem tudtak fiuk házasságáról. 1922 decemberében egész meglepetésszerűen állított be Vaylatba már feleségével és három gyermekével, akik közül egy Vaylatban meghalt. A szülők a házasságtól az első időben el voltak ragadtatva. Az asszony intelligens, művelt nőnek látszott, s őt nyelvet beszélt. Neve: Mile de Sanit Gilles előkelő volt, hallották, hogy Francia és Spanyolországban több kastélya van. S miután több levelet mutatott Turena grófnőtől s több tábornoktól, még azt is elhitték, hogy az indiai maharadzsza unokája s tíz éves korában az indus herceg udvarában tigrisre vadászott. Később azonban gyanakodni kezdtek s attól tartottak, hogy fiuk, aki teljesen a nő befolyása alatt állott, egy kalandornő hálójában van. Galon mindég a legjobb fiú volt — mondták szülei — társai is szerették. Mint orvos is tiszteletnek örvendett, s gazdaságosan élve, mintegy százezer franknyi összeget takarított meg.

Emlékiratokat ír a bűnös.

Galoné eddigi kihallgatása folyamán csak egy érdemesebb nyilatkozatot tett: »Agyhártya gyulladásban halt meg egyik gyermekem — mondotta — akát Niccából hoztam. Nagyon bántódom utána.« s a már egy vállomás kezdetének tekintik. »Most semmit sem mondok, — jelentette ki — de ha kell, majd beszélék talán legközelebb.« Férjéről minden felelősséget el akar hárítani. »Ha vonakodom a vallo mástól, ez csupán azért van, mert nem akarom, hogy azokkal a dolgokkal, melyeket multamból elakartam titkolni előtte, megzavarjam kölcsönös jóviszonyunkat.« Kijelentette, hogy már előbb, egy Ger mot nevű kereskedővel együtt élve is fogadtatott gyermekeket »örökbe«, akik közül egy meghalt, de a többi még ma is mostohaapjával él. Azt is mondotta, hogy sokszor terhésséget szimulált, majd azzal, hogy nem akar urának kellemetlenségét okozni, elutazott »szülni« s csak a gyermekkel együtt tért vissza. Azonban hihetetlenül hangzik, hogy egy férjet, s amellet orvost így meglehessen téveszteti. »Gyermekeket — mondotta Galonné — azért fogadtam örökbe, hogy így jobban magamhoz láncoljam férjemet, aki nálam fiatalabb.« — A kihallgatást még csak ezután kezdik meg. Galonné előbb éhségsztrájkba akart kezdeni börtönében, de lemondott tervéről és emlékiratainak megírásába fogott.

Nagystilű szőlőhámosnő.

A vizsgálat ideig csupán Galonné életére vetett fényt. Egy nagystilű kalandornő moziregénye bontakozott ki a legvalószínűtlenebb kalandokkal. 1909-ben Jacqueline de Saint-Gilles a neve, állítólag Amerikából jött, Bourgesben él együtt egy Ger mot nevű egyénnel. Ekkor három gyer

meke van, egy négy éves leány és fiu iker-testvérek s egy két éves fiu. »Ezek az én kicsinyeim!« — mondotta mindenkinek — »többet elvesztettem!« Emellett ugylát-szik terhes állapotban van, holott az orvosi vizsgálat most megállapította, hogy sohasem szült gyermeket. — 1920-ban már Coarec Dinorah a neve, aki 1880-ban Nantebben született. Most magánzónő, aki-nek négy gyermeke van. Csalásért elzár-ják. 1911-ben Párisban zárják el házasság-szédelgésért. — 1913-tól 1916-ig Georgette Colurdevey a neve, színésznő s Chante nay sur Loise-ban született. Egy elzárva él együtt. A háboru alatt gáláns életet folytat. — 1914 szeptemberében vörös-keresztes ápolónő, de csak egy hónapig van a kórházban, mert előrehaladt ter-he ségben van. Ugyanazokról orvosszakér-tők most megállapították, hogy sohse volt anya. Galonnal 1915-ben került össze.

A gyermekek sorsáról, se az adoptálá sok céljáról még semmit nem tud a vizs-gálat. Galon az asszony bűntársa? Szere-lemből? Vagy mert az asszony hipnoti-zálta? A legkülönbözőbb verziók vannak forgalomban. Annyi tény, hogy egy má-sodik Landru pöréről beszélnek. A Galon-pör rejtélyét még teljes homály fedi.

Fegyveres banditák megtámadtak egy vonatot

A Brassói Lapok tudósítójától.

Elvetemedett banditák vakmerő merényletet követtek el a napokban a szatmármegyei Szaniszló község vasuti állomása előtt.

Három felfegyverezett rabló éjnek idején felugrott az Érmihályfalva felé haladó személyvonat podgyáskocsijá-ba. A kocsiban levő kalauz mellének fegyvert szegeztek. Ebben a pillanatban még egy vasutas lépett be a kocsiba. A vasutasok szembeszálltak a banditák-kal, kik közül kettő leugrott a vonatról. Egyet sikerült közülük ártalmatlanná lenni.

A dulakodás zaját elvette a vonat zakatolása és így az utazó közönség semmit nem vett észre a vakmerő me-rényletből.

Az elfogott rablót átadták a leg-közelebbi csendőrsnek.

Elutazott Szovátáról Mária királynő

A Brassói Lapok munkatársa autodefektusok miatt lekészte a kiltűzött audiencia idejét — „Üres lesz nagyon ezentúl Szovátá” — Tizenhat csokor az utkeresztelésnél — A királynő Töröcsváron tölti az éjszakát

SZOVÁTA, augusztus 23. Alig tet-tünk meg öt kilométert Kolozsvárról, még fel sem kapaszkodtunk a teleki dombra, amikor egy nyul szalad ke-resztül az országuton. Dr. Bianu Jenő sziguranca vezérfelügyelő mosolyogva jegyezte meg:

— Nem lesz szerencsénk az úton, rossz jel a nyul.

És csakugyan, alig hagytuk el Tor-dát, éles süvítés jelezte, hogy az egyik hátulsó kerék gummija kiszakadt. Kö-rülbelül tíz órai időbe került, amíg helyrehoztuk.

Ettől a defektustól kezdve egymás után következtek a kisebb-nagyobb bal esetek.

Bianu vezérfelügyelő a királyné ud-varmesterével hat órában állapodott meg. Ez volt az az idő, amikor Őfelsége engem és Szolnai Sándor festőmű-vészt magához kéretett, hogy nekem interjút adjon, Szolnainak pedig meg-íngedje, hogy portréját megrajzolja.

A kis motor minden igyekezete el-lenére hét óra volt már akkor, mikor Marosvásárhelyt elértük és bár tudtuk, hogy az audienciát lekésztük, igyekez-tünk utunkat tovább folytatni.

Innét a defektusok sorozata követ-kezett és éjjel fél kettő volt, amikor ne-héz és hosszú ut után Szovátára meg-érkeztünk.

A fürdőhely aludt, csak egyik vil-lában pislógott lámpa. Az utakon csendőrök cirkáltak fel és alá és arról beszélgettek egymásközt, hogy holnap megszűnik a szolgálat, mert Románia királynéja délelőtt tíz órakor elutazik.

Megíudtunk a fürdőigazgatótól, hogy Őfelsége reggel a szokott időnél valami vel korábban, fél nyolc órakor für-dik meg, reggelijét a kabinban fo-gyasztja el és pontban tíz órakor elin-dul. Tudtuk, hogy teljesen lehetetlen ez alatt a pár óra alatt, amit az előké-születek még rövidebbé tesznek, a ki-rályné elé lehessen kerülni, de ott akar-tunk lenni az elutazásnál és ezért ma reggel hét órakor már a telepen vol-tunk.

Törvénytelenlések a földosztásnál

A törvény önkényes eljárásokra jogosítja fel az agronomokat — Miért vették el Szatmármegyében az egyházak és iskolák földjeit?

A Brassói Lapok tudósítójától.

A nagykarolyi egyházakat és fele-kezteli iskolákat — mint ezt a Brassói Lapok részletesen megírta — az a kel-lemetlen meglepetés érte, hogy Teodo-riu szatmári agronom a leglehetőse-lebb megokolásokkal kihuzta őket a földigénylők listájából. Az egyházak és iskolák képviselői küldöttségileg kér-ték a prefekust, hogy szorgalmazza eb-ben az ügyben az általuk kért vizsgá-latot.

A Brassói Lapok nagykarolyi mun-katársa hivatalos helyen információt kért a Teodoriu agronom által végzett törvényekről. Azt a választ kapta, hogy a törvény jogot ad az agronomnak a lis-ták revideálására és arra, hogy

törölje azokat, akik eddig még nem foglalkoztak földmunkák-kal.

A törvény nem azt célozza, hogy az agronomok elégedetlenséget tá-masszanak és a törvény egyik szakaszá-val kijátszák a másikat.

Ha az agronom a törvénynek ezt a szakaszát így fogja fel, akkor csak éppen a jogos igénylők nem jutnak földhöz.

Az egyházak nagyrésze, mint tes-tüle mindig foglalkozott földmun-kákkal. Több egyháznak van is némi földje, azonban nincs annyi, mint amennyihez joga lenne. Ezeknek azon a címen nem ad földet Teodoriu agro-nom, hogy az ő megállapítása szerint elég nekik, ami most a birtokukban van.

A megye egyes községeiben hasonló megokolással játszottak ki a szegény földműveseket is, hogy elláthassák a telepéseket, holott törvény szerint

csak oda vihetnek telepéseket, ahol felesleges földek maradtak.

A földosztási munkálatok Nagyka-royban már annyira előre haladtak, hogy a kimutatásba felvett igényjogo-

Szovátá fürdő közönsége meleg sze-re e tel ve te körül a királynét, aki gyak-ran e tele az uralkodó palástól, hogy a környéken kirándulva a falu népé-vel érintkezzék.

Háromnegyed nyolc óra volt, ami kor a hivatalos emberek fekete zsakett-be öltözve a fürdőigazgatóság épülete előtt gyülekeztek, hogy a királynétől el-bucsuozzanak, vagy, hogy az elutazást megkönnyítsék.

Őfelsége fürdött, gyönyörű Rollce-Royce kocsija a fürdő bejárata előtt vá-rakozott és egy kis filegoriában cigá-nyok játszottak.

A fürdőtől felvezető és a község felé haladó utkeresztelésnél vártak a királynőre Szovátá nyaralói virágok-kal és türelmetlenül várták az időt, a-mikor a királyné a fürdését befejezi.

Fél kilenc óra volt, amikor Mária királyné autója a fürdő felől közeledni kezdett. Hatalmas éljenzés fogadta a kocsit, ami láthatólag meghatotta az uralkodónőt.

Puha, széles, nagy karimájú szürke kalap volt rajta, szőrmével díszített kö-peny, fehér selyem bluz és nyakában egy gyönyörű igaz gyöngysor. Az ut keresztelésénél a kocsi megállt. Őfel-sége meghallgatta a fürdő közönségé-nek bucsuszavait, valóságos elbori-totta az a tizenhat csokor, amit autó-jába helyeztek. Őfelsége kezét fogott ne-hány hölggyel, egyikkel angolul, má-sikkal németül, harmadikkal franciául beszélt gyors egymásutánban — aztán az autó túlköve elindult.

Szomoruan sóhajtott fel egy öreg néni, aki botra támaszkodva tipegett az autó körül:

— Elutazik a királyné, olyan üres lesz Szovátá, annyira megszoktuk már köztünk?

A királyné autója villájához ment, felrakták a csomagokat és pontban tíz órakor egy másik autó kíséretében el hagyta Szovátát.

A királyné az éjszakát Töröcsváron tölti és onnan még a holnapi nap fo-lyamán Sinaiba utazik. (t. i.)

sultak már mind megtudhatják, hogy hol kaptak földet. Ugyanígy a ház- és kerti helyigény jogosultak is.

A házhelyek és kertek kiosztásánál is törvénytelenül jár-tak el

A városi és a megyei bizottság a ház- és kerti helyekre összesen 1200 négy-szögméteres telket szabott meg, azon-ban egy miniszteri rendeletre hivat-kozva összesen csak 860 négyszögmé-ter osztottak ki. Tudvalevőleg a bírói határozatot miniszteri rendelettel sem lehet megmásítani és így a házhely-jogosultak megrövidítése is törvény-telen.

A szatmármegyei községekben

Kismajtény, Dengeleg, Börvely és Gil-vács községekben haladtak előre leg-jobbán a mérnöki munkálatok. Ezek-ben a községekben egy héten be-lül kiosztják a földeket. Nagymajtény-ban pár nappal tovább tartanak a mun-kálatok.

Befejezés felé haladnak a munkála-tok Domahida, Szaniszló, Erendréd, Fény, Csomaköz, Bere és Csanálos kö-zségeken, azonban Erkörtvélyesen és teljesen hosszabb időt vesznek igénybe.

A munkálatok befejezése nagy elé-gedetlenséget szül a községekben, mert most már látják, hogy a kapott igére-teket elvitte a szél és

a parasztok föld nélkül ma-radnak.

Rendes revizóra van szükség Szatmármegyében, mert a falvak kö-zötti ellenségeskedés lehetnéne fogja tenni a telepések helyzetét.

Beatty tengernagy érkezése

Bukarestből jelentik: Mardaescu had-ügyminiszter ma Constanzába utazott Be-atty angol tengernagy fogadására.

Tovább harcol a paraszt-párt

A bukaresti határozatok — Mi lesz Kolozsvárt?

BUKAREST, aug. 23. A parasztpárt végrehajtóbizottsága ma folytatta tegnap megkezdett tárgyalásait. A végrehajtó bi-zottság jóváhagyta a nemzeti párttal való fúzió visszautasítását. Tudomásul vette azt a közlést, melyet a párt állandó bizottsága adott ki s amelyben a párt kijelenti, hogy nem vállal szolidaritást abban a kampány-ban, melyet Matei Cantacuzino indított Stere ellen.

Elfogadta a végrehajtóbizottság a párt új gazdasági programjának tervezetét is. Elhatározták, hogy október 26. és 27. napja in tartják Bukarestben a párttaggyűlést. Addig is folytatják a párt vidéki kongressz-usainak megtartását, különösen nagy fon-tosságot tulajdonítanak a kolozsvári kon-gresszusunak amelyen az összes erdélyi és bánági parasztpárti szervezetek részt fognak venni.

Amerikai történet Marosvásárhelyen

Román tiszt elrabolt egy fiatal asszonyt Tisztiszolgáival őriz-tette a kaput

MAROSVÁSÁRHELY, aug. 23. A cse-n-des marosvásárhelyi éjszakák hangulatából váratlan lefolyása mellett is kiemelkedik az az esemény, mely tegnap éjjel csődi-telté össze a székely főváros éjjeli életének hiveit.

A Szentgyörgy és Kossuth-ucca sar-kán a 71-es bérkocsiban egy nő viasko-dott két tengerészruhát viselő férfival. A kocsi befordul a Kossuth Lajos-uccába és a két férfi becipelte a 35-ös számu házba. A különös jelenetről ezt a tudósítást kaptuk:

Egyed Géza festőmester családja ró-vid idő óta ismeretségben áll egy Marosvá-sárhelyen tartózkodó román tengerész tisz-tel, aki a festőmester nővérének, egy há-rom hónappal ezelőtt férjhez ment fiatal asszonynak lovagjául szegődött. A férj Ga-lacban van állásban és a fiatalok a közeli Szentgyörgy-gyógyfürdőn már többször ta-lálkoztak.

Tegnap délután is ott töltötték el az időt Egyed Géza családjával együtt. Este 9 órakor tértek vissza Vásárhelyre és itt a Tag vendéglőben vacsoráztak meg. Éjfél felé Egyedné és Egyed Géza huga elindul-tak Sós-Pál-uccai lakásuk felé. A tiszt ve-lük ment. Egyed Géza a számlát rendezte. A románul nem értő Egyedné nem tudta mit beszélnek a fiatalok, csak azt látta, hogy sógornője a Kossuth Lajos-ucca sar-kán int neki, hogy üljenek be egy kocsiba és hirtelen el is foglalta a 71-es bérkocsit. Ebben a pillanatban a tengerésztiszt és a közönség oláklódó szolgálja bengrottak a fiatal asszony mellé, a kocsist pedig, aki Egyedék lakása felé tartott, kihuzott ba-jonettel arra kényszerítették, hogy fordul-jon be és térjen a Kossuth Lajos-uccába.

Itt a 35-ös számu ház előtt megálltak, a kiabálástól és a dulakodástól elaléjt nő-t a tiszti szolgálva leemelték, bevitték a tisznek ugyanazon házban levő lakására. A kaput belülről bezárták, és a tiszti szol-ga őrt állott a ház előtt, hogy gazdája za-vartalanul kiüríthesse vígai poharát...

Egyedné azonnal visszafutott férjéhez, majd mindketten a rendőrségre siettek, ahol az inspekción Slava kapitány egy rendőrt maga mellé véve, a térparancsnok-ság egyik főhadnagyával elhajtottak a ten-gerész tiszt lakása elé, de hiába döngették a kaput.

A szomszédos 37-es számu ház telkén és udvari kerítésén kellett átmászniok, hogy megközelíthessék a tiszt lakását és kimentsék a még mindig viaskodó asz-szonyt.

A tiszti szolgát még akkor éjjel őri-zetbe vették. A tiszt ellen tegnap reggel megindították az eljárást.

Kik képviselik Romániát Genfben?

A Népszövetség őszi ülészakára a ro-mán hivatalos delegáció tagjai: L. G. Du-ca külügyminiszter, N. Titulescu, Romá-nia londoni és N. Petrescu—Carmen ber-ni meghatalmazott minisztere.

Duca aug. 24-án indult Genfbe. Ut-közben 24 órára kiszáll Laibachban, ahol Marinoviciccsal, az új jugoszláv külügyi miniszterrel fog találkozni; Marinkovici ugyanis azt az óhaját fejezte ki, hogy sze-retné megismerni, mielőtt Genfbe menne. Benes viszont nem utazik Laibachba és így nem lesz meg a kisantant tervezett konferenciája.

LINOLEUM

Legnagyobb linoleum, viaszosvá-szon, bőrvázon, gummikabát és szőnyeg különlegességi áruház

Haas Lipót

Temesvári főlerakat; Lloyd sor Lerakatok; Cluj, Str. Universitații Oradea mare, Bdul Reg. Ferdinand. Mélyen leszállított

occasio árk

VIASZOSVÁSZON

Bokm nőségu vásonból fehér-kék alapon gyönyörű konyhaminták
78 cm. széles Lei 105 —
100 135 —
115 160 —
Minden további szélességben nagy választék. Konyhagarnitúra, asztalra, kredencre, székre, komplett Lei 198 —
gyermekkocsikra, minden kívánt színben nagy választékban 120 cm. szélesség Lei 200 —

BŐRVÁSZON

kárpitosok, kocsigyártók, könyvkötők részére, nagy választékban, 115 cm széles Lei 185 —

LINOLEUM

remek mintákban, konyha, előszoba részére, 67 cm. széles Lei 170 —
90 225 —
Padlók bevoná ára, mintázott, parkett, vagy egyszerű, négyzetméterenként Lei 270 —
GUMMIKABÁTOK SZÖVET FELSŐVEL fűrt és női, divat fazonban, mindkét oldalon tiszta paragumú írozással Lei 950 —

SZŐNYEGEK

Szőnye, futó, nehéz minőségű, cca 70 cm. széles Lei 98 —
90 146 —
Ágyelőszőnyeg, "Bouclé" rendes nagyság 125 —
Faltvédő (Gobelin) 160x75 cm 360 —
"Bouclé" szőnyegek 200x300 cm-től feljebb Lei 1800 —
Cocós futó, cca 70 cm. széles, Lei 125 —
90 170 —

Nagy választék

ottoman takarókban, asztalterítőkből, ágylőkben, függőnyőkben. Továbbá gummilabdák, babák, sarkok, torna-cipők, kézelők, celluloid uszálattok, labdák, csörgőtyűk, Gyermekjátékok, Sportcipők, sa cipők, cipők. Ezen áruk minőségéért a legmesszebb-menő garanciát vállaljuk

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN!

Hétfő, augusztus 25.

Katolikus naptár: Lajos.

Protestáns naptár: Lajos.

Görög naptár: augusztus 12. Anicet Fotie.

Izraelita naptár: 5684. Ab 25.

A nap kel 5 óra 29 perckor, nyugszik 19 óra 6 perckor.

Kedd, augusztus 26.

Katolikus naptár: Zefirin.

Protestáns naptár: Izsó.

Görög naptár: augusztus 13. Michea.

Izraelita naptár: 5684. Ab 26.

A nap kel 5 óra 31 perckor, nyugszik 19 óra 4 perckor.

Legközelebbi holdváltás: Újhold augusztus 30-án 10 óra 37 perckor.

Időjárás: Egyelőre száraz, meleg idő, de nem állandó jelleggel.

Legényemlék

A nyitott ablakon

Dohos szobdmba bécsap

Kis kertemből a csécsap

Nydréstl fuvalom.

Dus illat száll redm

S hogy idgyan összecsókos:

Előmbé leng egy csókos

Virágdrus ledny.

— Ne incselkedj velem

Szerelmes esti szellő

Mt elmúlt, vissza nem jő!

Aztdn, . . . de menj! — nekem

Mdr-nöm van és ha rdmnyit:

Mit szól, vajjon ki jrt itt?

Farcádi Sándor

— (A szászok püspöke Brassóban.) Dr. Teutsch Frigyes, az erdélyi szász evangélikus egyház püspöke aug. 23-án több napi tartózkodásra Nagyszebenből Brassóba érkezett, s az állomáson a szász lakosság képviselői fogadták és üdvözölték. A püspök ünnepi kísérettel a Kút-uccán, Kapu-uccán, Főtéren, Kolostor és Hosszu-uccán a bertalan evangélikus templomba ment, ahol a tulajdonképeni fogadtatások is történek. Dr. Teutsch Frigyes püspök, aki nagyszerű történettudós is, a bertalan templom 700 éves fennállása ünnepére jött városunkba. Vasárnap ez alkalomból ünnepi istentisztelet lesz Erdély e legrégebbi templomában.

— (A brassói pénzügyigazgatóság köréből.) A pénzügyminisztérium Rodzievic Aladár brassói pénzügyi főbiztost Brassó megye területén levő összes szesz, sör, cukor, ásványolaj, és alkórágyarak különleges ellenőrzésével bízta meg. A pénzügyminisztérium Lázár Elek főbiztost Brassóba helyezte és a biztosi kerület vezetésével megbízta.

(*) „Árvák a viharban.“ Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

— (Az első okos szó.) Kolozsvárról jelentik: Tegnapi folyó a kisebbségi tanítók román vizsgálja. Az eredményt még nem hirdették ki. Este a tanítók vizsgáztató tanárai tiszteletre bankettet rendeztek, amelynek során Balu az állami tanítóképző igazgatója beszédet tartott. Felhívta a tanítókat, hogy tanítványaikból neveljenek jó magyárokat, mert csak azokból lehetnek tisztességes állampolgárok, akik hűek saját nemzetiségükhöz. Érdekes, hogy a szász tanítók vizsgáztatóját dr. Róth Ottó országgyűlési képviselő ellenőrizte.

— (Szatmármegye az ígért földje.) Nagykárolyi tudósítónk jelenti: A Brassói Lapok többször megírta, hogy a termékeny Szatmármegyébe telepítik a hegyvidékek szegény lakóit. A napokban levelet kapott Cantunári közigazgatási vezérfelügyelő, Szatmármegye prefektusa, melyben a Csernovic melletti Horecea község lakói kéri, hogy Szatmármegyébe telepítsék át őket. Az áttelepítés természetesen lehetetlen, mert Szatmármegyében az első kategóriába sorozott igényjogosultaknak sem jutott föld a telepítések miatt.

— (Vadász Lipót súlyos beteg.) Vadász Lipót volt államtitkár a János szanatóriumban nagybetegesen súlyos szívbetegséggel és tüdőgyulladásal fekszik. Tegnapi órában agonizál. Állapotát a kezelőorvosok reménytelennek mondják.

— (Gritta az Avram ünnepségek kormánybiztos.) Kolozsvárról jelentik: Az Avram Jancu ünnepély alkalmából a kormány Gritta Ovidiu rendőrprefektust kormánybiztosnak nevezte ki. Ebben a minőségben kötelessége lesz a királyi család kolozsvári tartózkodása idején a közbiztonság fenntartásáról teljhatalmulag gondoskodni.

(*) „Árvák a viharban.“ Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

— (A temesvári dalosok bucsuja Marosvásárhelytől.) Marosvásárhelyről jelentik: A Temesvári Dalárda meleg ünnepelés közepette távozott el Marosvásárhelyről. Tegnapi este bankett volt a Surut Grádis nevű vendéglőben, melynek helyiségeit a marosvásárhelyi magyarság színültig megtöltötte. A bankett folyamata alatt igen sok pohárköszöntő hangzott el, melyekben a Temesvári Dalárdát és a magyar dalt éltették. A temesvári dalosok kijelentették, hogy a marosvásárhelyi szép napokat sohasem feledik el. A dalosok kitűnő hangulatban éjjel egy órakor indultak Brassó felé.

(*) „Árvák a viharban.“ Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

— (Utiköltséget gyűjtött.) Kolozsvárról jelentik: Hirsch Czedik tör kereskedő Izsák Mihály bánffyuhyadi kereskedőnek 346 ezer lej árú adott hitelbe. A kereskedő a portékát eladta, azután utievelit kért Palesztinába, ahova utnak is indult. De a káros cég feljelentésére a rendőrség Sassu nevű detektívje Izsák Mihályt Constancában éppen akkor tartóztatta le, mikor ez hajóra akart szállani. Utiköltségen visszajött Izsák a detektívet létezeröt száz lejjel és hét dollárral akarta megvesztegetni. A megvesztegetés nem sikerült és most Izsák Mihály a kolozsvári ügyészség fogházában ül, hogy méltó büntetését elvegye.

(*) „Árvák a viharban.“ Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

— (Halálozások.) Dr. Pap Béla volt országgyűlési képviselő, a szatmári ügyészség volt vezető ügyésze a napokban Nagykárolyban elhunyt. — Boros Ignác Szilágycseh főjegyzője harminc évi közszolgálat után a kolozsvári klinikán hirtelen meghalt. Otthon temették el óriási közönség részvétel mellett. Temetésén a nagybányai orth. izr. főrabbi és a szilágycsehi református lelkész mondtak gyászbeszédet. Tökéletes szabású ragánok csak NEUMANN-nál.

— (Autóbaleset.) Bukarestből jelenti tudósítónk: Tegnapi este a görög követség autója a Sosen Kiseleff-en nekiment egy fának. A bennülők közül Sakelaropu losz görög követ és Skoris asszonyság súlyosan megsebesültek.

(*) „Árvák a viharban.“ Augusztus 31-én mutatja be a Modern Mozgó.

— (Tűz.) Székelyudvarhelyről jelentik: Hadnagy Áron malomfalvi gazdálkodó házát és csűrét egy régi maragosa felgyújtotta. A tüzet nem a falubeliek vették észre, hanem a szomszédos Székelyszentlélek lakosai, kik a farkaslaki tűzoltósággal együtt a tűz oltására siettek. Ekkorára azonban Hadnagy Áron és a szomszédban lakó Lakatos Lajosné háza teljesen leégett s a tüzet csak nehezen lehetett lokalizálni. A két gazdálkodó kára igen jelentékeny.

Negyvenötezer

állampolgára van Nagyváradnak

NAGYVÁRAD, aug. 22. Az állampolgárok összeírását ma fejezték be. Összesen negyvenötezer állampolgárt vezettek be a listába. Az állampolgársági igazolványok díja eleinte husz lej volt, múlt héten ötvenre emelkedett, most pedig száz lejt kérnek egy-egy igazolványért. Megalakult a felbbezési bizottság is, amelynek elnöke Stancescu táblai elnök, tagjai dr. Hoványi Gyula jogakadémiai dékán és a város egyik tisztviselője. Először a szatmármegyei felbbezéseket veszik sorra.

A verbeutit zágrábi szokolkongresszus

A belgrádi lapok részletes jelentéseket közölnek a zágrábi szokolkongresszusról, amely kezdetben zavartalanul indult, a melynek folyamán azonban később véres összeütközésekre került a sor. Belgrádi hivatalos körökben a zágrábi események igen rossz hatást keltettek, különösen az a hír, amely szerint az összeütközésnél a csehszlovák és lengyel szokolokat sem kímélték.

(Rendőri hírek) Gheorghina Stelceanu pitești asszonynak tegnap este 10 óra tájban a Rezső-köruton egy ismeretlen tettes ellopta 40.000 lejt tartalmazó pénztárcáját. A vakmerő tolvaj után a rendőrség nyomoz. — Dudumo István vasut-uccai 54 éves lakos a napokban felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Tettének oka ismeretlen. — Hoós János 20 éves villanyszerelő 20-án délután egy telefonvezeték szerelésén dolgozott a Czizmadia-uccában javítás alatt álló állami leányiskolában. Epen egy létra tetején állott, mikor elszakadt a telefonvezeték drótja s az egyensúlyát veszített fiatalembert magával rántotta. Hoós a létra lábánál levő lépcsőre zuhant s fején és karján súlyos sebesüléseket szenvedett. — 22-ről 23-ra virradó éjjelen két ember bekopogtatott Floarea Chitu, Lővész-ucca 10 sz. alatti lakos ajtaján. A hozzájuk intézett kérdésekre azt felelték, hogy a rendőrségtől vannak s azonnal nyissák ki az ajtót, ha jót akarnak. A megrémült ember kinyitotta az ajtót, a két ember bement s felszólították, hogy adja elő pénzét. Mikor az felszólításuknak nem tett eleget, rárohantak, s egész családjával együtt alaposan (verték. E tettük után eltávoztak. A nyomozás megállapította, hogy a két belőző Nicolae Samuilă és Arsenie Hiroda brassói lakosok, kiknek elfogatása minden pillanatban várható.

— (Malommunkások béremelési mozgalma.) Nagykárolyi tudósítónk jelenti: A nagykárolyi Műmalom r. t. munkásai a napokban negyven százalékos fizetésemelést kértek. Az igazgatóság a fizetésemelést nem akarja megadni és a béremelést illető tárgyalások a szatmári munkáügyi inspektorátus előtt folynak. A munkások és az igazgatóság között valószínűleg a napokban meg lesz a meg egyezés és megkötik a kollektívszerződést.

— (Öngyilkosság vagy szerencsétlenség.) Székelyudvarhelyről jelenti: Balázs Péterné 46 éves magyarosi asszony holttestét pár nappal ezelőtt fogták ki a Küküllőből. Nem tudják, hogy öngyilkosságról vagy szerencsétlenségről van-e szó, mert az asszonyt pár nappal ezelőtt bocsátották ki az udvarhelyi kórházból, ahol elmezavar tünetek közt feküdt, azzal az utasítással, hogy családjá szálítsa Dicsőszentmártonba. Valószínű, hogy a szerencsétlen asszony egy zavaros pillanatában elbolyongott s a Küküllőbe zuhant.

— (A szultán fia és a pesti úzsorás.) Kadir bey, a török ex-szultán Budapesten élő fia ügyvédje útján Bálint társadékományostól kilencvenmillió magyar koronát vett fel kosztkamatra. Az összegért zálogul perzsa szőnyegeket tette le. A herceg a határidő lejártakor nem tudott fizetni s a Bizományos a szőnyegeket árverezésre követte. Eközben a herceg ügyvédjével összehozkodott s a heves vita csakhamar verekezésé fajult úgy, hogy az árverést hétéltre kellett halasztani.

Ha Ön

a fáradságot nem sajnálja, úgy könnyen és olcsón beszerezheti be a zükségletét

WERBER SALAMON

cégnél, BRASOV KAPU-U A 39. s SZENTJANOS-UGCA sark, ahol mélyen leszállított árak mellett tart az árusítás. Tegnap pótbat és meg fog győződni, hogy Brassó legolcsóbb üzlete!

Finom női fehérnemű vászon	36 —	Lej
Legjobb minőségű sárgavászon 84 cm. sz.	45 —	"
1. minőségű sötét karton	42 —	"
1. " oxford munkásingeknek	33 —	"
1. " mosdátén divatmintákban	49 —	"
1. " crep	49 —	"
1. " 200 cm. széles lepedővő zon	136 —	"
1. " seps's entgyörvi s. öltés	57 —	"
1. " struks dupláz les nadrágoknak	166 —	"
1. " csilkos divats. öltetek dupláz.	123 —	"

D. M. C. cikkek, cérna, szalag, himzés és óriási választék fejkendőkből és esernyőkből.

Megtekinthető vételkötelezettség nélkül!!!

Kiárusítás 3 hétig tart!

Lysiform

— (Bünténynek esett áldozatul egy sziguranca tisztviselő.) Bukarestből jelentik: Vlad Jordache-t, a bukaresti sziguranca tisztviselőjét a mo gosaie-chitila-i vasutvonalon holtan találták. Nem tudják, hogy véletlen baleset, vagy pedig büntény áldozata. A rendőrség erőiesen nyomoz az ügyben.

— (Leégett egy székely község.) Udvarhelyről írávatozzák: Zetelakán tegnap délután öt órakor eddig ismeretlen okból tűz ütött ki. Az óriási szélvihar, amely hirtelen keletkezett, a tüzet nemcsak élesztette, hanem széjjel is hordta. A minden irányban terjedő tűzesővák háromszáz házat gyújtottak fel s hamvasztottak el. Ezenkívül sok gazdasági épület, tömérdek állat, szén és gabona lett a tűz martaléka. A veszedelmesen dühöngő elemet csak éjjeli tizenkét ókor sikerült valamennyire lokalizálni. A károsok millióra rug.

— (Közvetlen vasuti forgalom a szomszédállamok között.) A megkötött egyezségek értelmében Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia közötti augusztus elsején közvetlen vasuti összeköttetést léptettek életbe.

— (Vasutiszerencsétlenséget halottal.) Newyorkból jelenti: Crenford állomáson a gyorsvonat összeütközött egy pályán vesztéző vasuti kocsival. A katasztrófának eddig öt halottja és tizenöt sebesültje van.

— (Gyászjelentés, mely egyúttal a legsikeresebb reklám is.) Párisi tudósítónk jelenti: Most, hogy Európában járt az amerikai reklámklub 500 tagu delegációja, hogy a nagystílű amerikai reklám művészet csirait a kontinensra is elhintse, egyik francia lap leközlő azt az 1879-ben az amerikai Sunban megjelent hirdetést, mely az amerikai reklámszemlelnek mulatságos iskolapéldája. Ime a hirdetés: «Van szerencsém tudatni barátaimmal és ismerőseimmel, hogy tegnap a halál elragadta szeretett feleségemet, abban a pillanatban, amidőn egy egészséges flugyermekkel ajánl dékozott meg, aki részére egy jó dajkát keresek, addig is, míg sikerül élettársamul egy szeretetreméltó és gazdag hölgyet válasszanom, aki ideiglenesen jó hírnévnek örvendő férjemnél üzletemet is vezetné, ahol mindennemű megrendelést tizenkét órán belül szállítok. Üzletembe gyakorlott üzletvezetőt keresek, 260 dollár évi fizetéssel, attól a perctől kezdve, amelyben a mai márkám a székelyudvarhelyi végkiállítás befejeződik s üzletbeliségemet Nagy-ucca 2 szám alá helyezem át, ahol egy emeletet évi 500 dollárért bérbe adok.

MODERN MOZGÓ

A legszebb estákra visszamenőlegző sikerült estája volt a Modern Mozgónak szombat este. Henry Porten, Monica Vogelang szerepében feledhetetlen alakítást nyújtott. Még csak vasárnap és hétfőn vetítik ezt a gyönyörű filmet. A hét szennázciós újdonságai: «Bűn és bűnhődés» (Raskolnikov), «Pat és Patachon vigjáték» (Árvák a viharban).

— (Elveszett) a Kolostor-uccán, Buzasoron, vagy a Kapu-uccában egy végsifon. A becsületes megafaló kéri a jaltalom címében a Holrich-Ujhelyi buza sori divanüzletében átadni.

Apollo mozgó

«Az indus herceg nő titka» című filmet vasárnaptól kezdve mutatja be az Apollo Mozgó. A darab telve van szebbnél-szebb jelenetekkel, melyek egy fiatal leány kalandjait meséli el és hajszáját egy nagy fekete gyémánt után. A film bemutatja továbbá a rejtelmes indiai fakirszertartásokkal és élénken rávilágít az indusok fanatikus istenimádására. E drámát megelőzi A víg özvegy operett, 2 felvonásban. Vasárnap délelőtti nagy gyermekelőadás. Jön: Rodolpao Valentino, az «Apocalypsis négy lovasa» című filmben. Világláger.

(*) Szabásmintás divatlapok legújabb számai megérkeztek a Brassói Lapok könyvosztályába. Die Schöne Wienerin 30 lej, Record 30 lej, Perfekt Mode 40 lej. — Megrendelhető utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése mellett. Viszonteladónak megfelelő rabattot adunk.

IRODALOM, MŰVÉSZET

Friedrich Miess jubileuma

Friedrich Miess, a szász festőek nesz-tora hetven éves lett augusztus 22-én. Ez alkalomból számos tisztelője és barátja me-leg megérdemelt ünnepségekben részesítette az ősz, de fiatalos mestert és mi is örömmel csatlakozunk az ünnepelőkhöz, mert Friedrich Miess mint művész és ember a legrokonszenvesebb jelenségek közül va-ló.

Kiállítás — jubileumi kiállítást — is rendezett most Miess a szász leányiskola termében. Fiatalkori akadémiai képeitől kezdve a legutóbbi időben festett képekig láthatunk itt jellemző darabokat egy nem nagyon termékeny, de annál nagyobb lelkiismeretességgel, elmélyedéssel dolgozó művész élete művéből. Persze nem egy kitűnő munka hiányzik, olyan amely jelentékeny súlyt adna a kiállítás művészi mérlegének, pl. a báró Kohner Adolf birtokában levő remek leány arckép, a budapesti Szépművészeti Múzeumban őrzött tájkép és portré stb. De nem is arról van szó most, hogy Miess művészetét felfedezzük a brassói publikum számára — teljesen felesleges volna ez: generációk ismerik ezt a finom, kissé „altmeisterlich” iránnyú, a legbecsületesebb természetstádi-umból táplálkozó, lírai értékekben gazdag festészetet, mely, ha nem is magáé, nem is felkérő, mégis a legfinom, legteljes alaptermésű, köztudottan a legcsodálatosabb művészi alkotás.

Csak rövid utalásként emlíünk ki néhány képet, melyek Miess fent jelzett festői tulajdonságait a legszebben tükrö-zik: az 1917—18-iki budapesti műtárlat aranyérmével kitüntetett „Reggel” végte-len odaadással festett két aktját, melyek-et a levegőtől gyengéd lírareflexei oly finoman reszketik át és melyek oly nemes harmóniában olvadnak össze a fenséges tájképpel; a mester önarcképét, melyen a szőnyegalkotta háttér, az arc karnációja, a benczuri hűség-gel visszaadott szörme, szövet és bársony oly óvatosan egyensu-lyozott kolorisztikai együttesben vannak összefogva, a színpompás őszi tájat (94), a nagy Bucsecs-tájképet, az oly egyszerű eszközökkel oly erős hangulati intenzitást elérő Esti békét (54), a tónusban nagyon becses, kitűnően meggyűgyt Kislány-tanul-mányt (81), a nagyon szép női fejet (33), a 72 sz. női aktot (előtanulmány a Reg-gelhez.)

Friedrich Miess az ember, jelegzetes szép Meissonier-fejével, külsőleg is a festői eláruló habitusával — ami nem modern, de rokonszenves — hozzá tartozik ennek a városnak a képhéze, melyben született és küzdelmes művészetének tulnyomó részét töltötte. Mikor a kedves öreg ur végig megy az uccán, — mintha egy darab ó-München elevenednék meg előttünk: Pet-tenkofen, Kaulbach, Lielzen-Mayer korá-ból tanult Miess, mert a Bécsben Griepen-kerl akadémiai osztályában töltött év csak a jószágos arcú ősz mester, gyermeknézésű meleg festőszemét, fiatalos sugárzás ra-gyogja át: Herterich, de főleg a híres ta-nítómester Löffitz egész művészi életének vezérsíkja maradt Rippel-Rónayval és Vaszary Janossal együtt tanult Löffitz-nél és ezeken kívül még sok magyar festővel tart barátságot: Glatz Oszkarral, Knopp Imrével, Katona Nándorral. De a legmele-gebb barátság fűzte Kriesch Aladárhoz, akinek művészetéről mindig nagy melegség-gel és megértéssel beszélt Miessel művésze-ti dolgokról beszélgetni nagyon tanulsá-gos és nagyon élvezetes. Ő nem tartozik azon újfajta kultúrárosok közé, akik mű-vészi műveltségüket kizárólag Hausenstein utolsó könyvéből merítették, vagy akik-nek Székely Bertalan egy „Magyarisch-Valaki, vagy akik például minden idők egyik legnagyobb tájképfestőjéről, a felül-mulhataulani isteni Paál Lászlóról, még harangozni sem hallottak... Miessnek sok modern érvényesülési virtuoznál igazabb és mélyebb művészi kultúrája van. Nem is lehet ez másképp egy olyan művésznél, aki egész életét megalkuvást nem is-merve egyetlenségű célnak szentelte: a ma-ga művész. ideálja elérésének.

Köszöntjük Miess mestert! Nagyrabe-csúlással és szeretettel köszöntjük őt élete hetvenedik évfordulóján és Goltfried Ke-ler szavaira emlékezve, azt kívánjuk ne-ki, hogy szemel még sokáig ihassák a vi-lág arany bűségeit!

Horvát Henrik.

* Szobrot emelnek Cézanne-nak szülővárosában. Párizsi tudósi-tókat jelenti: Cézannának, a nagy francia festőnek, most adatik meg az az elismerés, amiért életében hiába küzdött. A hi-vatalos szalonok által visszautasítva, aix-i magányában majdnem a teljes ismerellen-ségben egyedül művének áldozva élte le életét. Alkotása ma már közkincs. Remek művei bevonultak a Louvre-ba, a Luxem-burgba, a Petit Palaisba, a berlini Kron-prinzenpalaisba, a müncheni Pinakothek-ba, Drezda, London, New-york, Moskva, stb. képtáraiba. Közül százra rug már a róla megjelent francia, német, angol, ja-pán könyveknek száma; s ma már szülővá-rozába Aixba is évente százával zárandó-kolnak el hívei, hogy műtermét megtekint-sék. Marseille városa a múlt évben a nagy festő nevével tisztelte meg egyik legszebb terét, s Aix, Cézanne szülővárosa is kö-vette most a példát, az uccát, melyben műterme volt „l'avenue Paul Cézanne-nak” keresztelve el. Az ősz folyamán nagy ünnepség keretében fognak márványtáblát elhelyezni Cézanne háza falán s Aix egyik nyilvános terén fogják teleplezni emlék-szobrát.

* Megnyílik a kamara szin-ház. Budapesti jelentik: Hevesi Sán-dornak, a Nemzeti Színház igazga-ójának az a régi terve, hogy a főváros területén egy intim színház létesüljön, valóra vált. A budapesti állami színházak és a főváros-nak gyűjtenek egymással a Kamara Szin-házra névze, amely csak meghívott közön-ség előtt tartja előadásait. Az új színház, amelynek átalakítását szeptember husza-dikáig befejezik, még ez év folyamán meg-nyílik.

SPORT

Hogy tették fönkre

ez a rövid történet?

A múlt vasárnapi budapesti ver-senynek szomorú szenzációja, hogy Ge-rő, a legjobb magyar rövidtávfutó a ver-seny miatt talán egy évig sem tud majd versenyezni.

Szombaton már sejteni kezdtek, hogy Gerőnek komoly baja lehet, külön-ben aligha maradt volna távol a 200-m-es síkfutás startjától. Már attól tar-tottak, hogy a vasárnapi 100-m-es ver-senyen sem fog indulni, de Gerő anynyira félt attól, hogy távolmaradását gyávaságnak fogják tartani, hogy fájdalmas inhuódása ellenére is odaállt Houben mellé a starthoz.

Ezt a startot igen különös tárgya-lások előzték meg. Ugyanis Houben kö-veletelte az előfutamok megtartását, bár a KAOE Gerőt kimélni akarván kije-lentette, hogy a 100 méteren csak hatan fognak indulni és nincs szükség előfu-tamra. Így Gerő kénytelen volt egy elő-futamban részt venni, ami a tréning közben szenvedett fájdalomnak inranda-lását csak még fokozta. Ennek a tudata lehetett Gerő oly idegessé, hogy a dön-tő lefutásakor tiszter ugrott ki.

Az elhalasztott döntőt végre 6 óra-kor megismétlik.

Most már az első start sikerült.

Tíz méternél Gerő má fémévelrel elől van és 40 méterig tartja előnye-t. Ekkor, mintha megállana a magyar baj-nok, német ellenfele egy másodperc alatt fémévelrel megelőzi. Gerő meg-áll, lábához kap, az egész mezőny el-rohan mellette, ő pedig belevágódik a sövénybe.

Houben hat méterrel győzött, 10.7 mp-es idővel, de a közönség szemé-győdvá Gerő felé fordul, a rendezők hoz-zászaladnak, felemelik a földről a meg-dagad, véraláfutásos lábú Gerőt és ki-vezetik az öltözőbe.

Gerő Ferenc a szó legteljesebb ér-telmében összzeroppant a 100-as dön-tőben, amelyben olyan inrándulás, vagy inszakadást szenvedett, amely hosszú időre harképtelenné teszi.

A verseny lefutása után hevesen tá-madták a KAOE vezetőségét, azon a ci-men, hogy a jó üzlet kedvéért letörtette a magyar atlétika egyik legkitűnőbb ver-senyzőjét. A KAOE atlétavezetője erre vonatkozóan úgy nyilatkozott, hogy ő féltette legjobban legkitűnőbb versen-yzőjét. Két héten át pihentette, majd az az egyik szanatóriumban megvizsgáltat-ta. Gerő kezelőorvosa egyenesen eliti-totta Gerőt a vasárnapi versenytől, de Gerővel nem lehetett binni. Feltétlenül indulni akart Houben ellen, mert félt, hogy ellenesetben gyávanak tartják, a

ki megfutamodott a német bajnok elől. Az volt az elhatározása, hogy semmi féle következménnyel nem törődve, min-den erejét beadja Houben elleni küz-delmébe. A közönséget sem vezette fél-re a KAOE, mert a lapok már jóval az-előtt jelezték, hogy Gerőt tréning köz-ben súlyos baleset érte. A KAOE veze-tősége igenis számított arra, hogy Gerő Ferenc fájós lábával is végigállja a 100 métert. Így hát a vezetőséget teljes felelősség terheli Gerő tönkretelésé-ben.

KÖZGAZDASÁG

Ha a szövetkezet Bratianu Vintilára halogat

A román szövetkezetek központja Angliától vásárol, de nem fizet
Mar a kamatok is netven ezer fontra rugnak

BUKAREST, augusztus 23. A román szövetkezetek központja az 1919—20. évek-ben nagymennyiségű árut vásárolt az an-gol szövetkezeti központtól (Cooperative Wholesale Society Ltd.) Az ömérték 400 ezer fontsterlinget tett ki, a román állam pedig garantálta az összegnek a lejárat-kor való kifizetését.

Azóta a mai napig a román szövetke-zeti központ nem fizetett egy árva bánit sem az angol hitelezőnek azzal az indoko-lással, hogy a lej esett s az árut az angol font mai árfolyamánál sokkal alacsonyab-ban adta el. Igaz, hogy az árut akkor ad-ták el, mikor a font sterling árfolyama 80—200 lej között váltakozott, azonban a szövetkezet nagy hibát követett el, hogy nem gondoskodott az azonnali fedezetről, ahogy ezt a kereskedelmi rend előírja. Ha másként nem tehette, a kockázatot át háríthatta volna más vállalatra úgy, hogy határidőre vásárol. Sajnos, a szövetke-zet is beleesett a hosszspekulációs lázba, amelybe annyi naiv és nyereségsszomjas ro-mán kereskedő belekerült. Ha azonban néhány kereskedőnek, aki a saját tőkéjé-vel és saját hitelével dolgozik, ez meg-engedhető, nem mondhatjuk ugyancsak a szövetkezetekről, amelyek ily, természetű spekuláció semmi esetre sem engedhető meg, hiszen a spekuláció éppen a szövet-kezeti elvbe ütközik.

Az angol szövetkezet a világ egyik leg-nagyobb vállalata, melynek az egész vi-lágon érdekltsége s az angol malmoktól kezdve az indiai teaültetvényekig minden-re saját üzeme van, s amely saját keres-kedelmi flottával rendelkezik. E szövet-kezet egyik titkára, Prestwich adta a kö-vetkező adatokat:

A román szövetkezetek központja adós négyszázezer fontsterlinggel, amely-ből eddig semmit sem fizetett, még az 5 százalékos kamatot sem, mely azóta 70 ezer fontra nőtt.

A lengyel szövetkezeti központ adós volt 158 ezer fonttal, amelyből az egyez-ség szerinti szabályszerű részletekben le-fizetett 68 ezer fontot.

A belga központ a 92 ezer font adósság-ból eddig minden megállapodásszerű rész-lelet rendszeren letörlesztett.

Az orosz szövetkezeti központ, a Cen-trotyus a 64 ezer font tartózkodásából ed-dig 54 ezer fontot törlesztett.

Egyedül a román szövetkezeti központ az, amelyik nemcsak hogy nem fizetett semmit sem angol kollégáinak, hanem még egyezséget sem próbált kötni adóssá-gának kifizetésére. A szövetkezet nem próbálja rendezni az ügyet.

mert várja, hogy a lej elérje normális értékét, azt az értéket, melyet Bratianu Vintila megígért s amelynek valamilyen alkalomból be kell következnie.

S ha vannak pénzügyi ismerettel ren-dekező emberek, kik semmit sem adnak a gyakorta elhangzott ilyenszerű nyilat-kozatoknak, vannak olyan naiv emberek is, kik ügyeiket ily nyilatkozatok alapján

rendezik s elég bátrak ahhoz, hogy elha-lasszák bizonyos adósságok törlesztését, amely pedig elkerülhetetlenné lett. Hogy e halasztás mennyi kárt okoz nekünk, különösen, ha ez az alábbi formák kö-zött történik, annak megítélését az érde-keitekre bizzuk.

Ez azonban nem volt elég. A szövetke-zeti központ személyzete még csak mó-dot sem talált arra, hogy valamilyen vá-laszt adjon az angol központnak arra a levelére, amelyben

az angolok amortizációs aján-latot tettek

tíz évi részlet és 5 százalékos kamat mellett.

Természetesen az angol vállalat nem hajlandó többé a román központtal üzleti összeköttetésbe lépni, addig, míg ezt az összeget le nem törlesztik, vagy míg a román központ más mentalitásról jelt nem ad.

Ilyen előzmények után ne csodálko-zunk, ha hitelünk az angol piacon a nullával egyenértékű.

A MAI PÉNZPIAC

Sombath, augusztus 23.

A világpiacra lényeges változás nincs.

A belföldi piacon tegnap délután az irányszat lanyha, az erős kínálat miatt az árfolyamok lemorzsolódtak. Az üzlet-kötés kevés. Estére a kínálati árfolya-mok 40-50 lejes svájci franknak felelnek meg. Ma reggel az üzlet ugyanezen az alapon indul. A lanyha irányszat tart s dél-re ezek az árfolyamok alakulnak ki: egy svájci frank 40.30 lej, egy font sterling 965, egy olasz lira 9.55, egy dollár 21.3, egy francia frank 11.70, egy cseh korona 6.43, egy lejért 331 osztrák és 350 magyar ko-rona.

Zürich. Devizák (zárjelben a teg-napi zárástól való eltérések.) Nyitás: egy dollár 5.33 és háromnegyed (fél), egy angol font 23.96 (—5), száz francia frank 28.70 (—20), száz olasz lira 23.55 (—8), száz cseh korona 16, száz dinár 6.55, száz lej 2.45, tízezer magyar korona 0.69 és fél, tízezer osztrák korona 0.75 és egynegyed (tízegynelcad), száz járadékmárka 127 és egynegyed (tízegynelcad.)

Kiadó: „Brassói Lapok” nyomdája.

Perfekt magyar gyors és gépirónó

csakis elsőrangú, teljesen perfekt gyors és szorakalma mintakérdés ad-ják be ajánlatokat pontos adatokkal és a fizetési igények megjelölésével „Állandó 6486” jellegre a kiadóba. Román és német nyelvű ásatáshírók előnyben részesülnek Perfekt gyors-ítás feltétlen megítélésével.

A valódi Schicht „Szarvas” védjegyű szappan

kíméli értékes fehérneműjét.

Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Scoala - BCU Cluj

A szent hazugság

REGÉNY.

Írta: HAMVAI SÁNDOR

(Minden jog fenn tartva.)

(39)

— Nem találom!... De az én szememben Szabolcs egy típus: ennek a mai romlott, erkölcstelen korszaknak a gyermeke. Ezek előtt a nő nem esziniékpár, nem ideál; ezeknek szemében a nő az, ami a tudós kezében a kísérleti nyúl: lelkifurdalás nélkül áldozza fel, hogy tudomány... illetve szerelmi szomját kielégítthesse...

— És csak mi, szegény, gyöngé nők bűnhődünk? Ők nem? Szabolcs nem?

— Igen!... Ők is megbűnhődnek... Szabolcs is meg fog bűnhődni! Hogy a hasonlatnál maradjunk: a tudós a ragályt okozó bacillus kutatása közben megsebzti magát... A nyúl is belepusztul, de ő is... Az utolsó kísérlet itt is mindig házassággal végződik.

Az ezredesné kutató tekintete ekkor a pap szemébe mélyedett.

— Értelm... Szabolcs hát megházasodott?

— Nincs mit tagadjam: Igen!

Mély megrendülés remegtette meg az asszony szívét.

— És elvette Juhász Lillát, ugye?

— El, — mondotta a pap csöndes hangon.

Nagy, komoly, méla csönd ülte meg a kertet.

Az októberi nap, mint a beteg, ki tudja, hogy nemsokára beköszönt a vég, szomorú mosollyal tekintett a babérlombos fákra.

Az asszony szeméből két nehéz könnycsepp gördült le halvány szép arcára és mintha magában beszélne, sötétlen monda:

— Ennek így kellett történnie!

A plebános úgy érezte, hogy ezt a pillanatot kell megragadnia. Hirtelen, minden átmenet nélkül szólt:

— Igaza van, méltóságos asszonyom! Ez így volt megírva a Sors könyvében. Ennek így kellett megtörténnie. És lássa be, méltóságos asszonyom azt is, hogy helyzete Szabolcsnál, a házasságával szemben, — mint azóta férjes asszonynak, — előnyösen más. Ez a Szabolcs, aki most feleségével együtt az új földet járja, hogy házasságára apjától az új földet kérjen: a magabizalom, a bünbűnő fiú lesz, aki vezekelni jön és bocsánatot fog kérni az apjától is, magától is. És tanúságot fog tenni arról, hogy maga tiszta és szeplőtlen!

Judit felsikoltott és eltakarta arcát.

— Lehetséges-e ez?

A plebános mély meggyőződéssel monda:

— Azt kérdezze: lehet-e ez másképpen? Maga mondotta, hogy közöttük és férje között sötét rém áll: a gyanu árnyéka. A gyanuja annak, hogy a gyermek a Szabolcsé...

Az asszony arca eltorzult a szenvedéstől.

— Ne folytassa... ne folytassa...

— Ezt a gyanút eloszlatni, végképpen kiirtani az ezredes szívéből: Szabolcs van hivatva egyedül. És Szabolcs ezt meg fogja tenni!

Judit összekulcsolt kezekkel, hitetlenül, kételkedve tekintett fel a papra:

— Ébren vagyok?... Igaz-e ez, amit mondott? Higgyek-e szavainak?

— Ennek meg kell lenni! — mondotta a plebános. — Ez az egy út és mód áll arra, hogy a Szentpály családba visszaköltözzön a nyugalom, a boldogság, a szeretet és a béke!... De meg kell ígérnie asszonyom, hogy lelkében le fog küzdeni minden gyűlöletet, féltékenységet, kétséget és szívet-lelkeket segítőre fog állni abban, hogy Szabolcs és apja között a béke helyre álljon...

— Igérem, — mondotta az asszony szinte alázatosan.

A pap gondolkozni látszott.

— Várjunk csak!... Méltóságos asszonyomtól hallottam az imént, hogy Évát az apja minden áldozatra képes és ő ma az ezredes becéje, akiért mindent megtesz?

— Igen...

— Erre kell felépítenünk a további terünket! Én most elmegyek innen!... S a plebános megnézte zseboráját. — Már esteli 8 óra... Méltóságos asszonyom ki fogja menthetni eltávozásomat! Jó lesz ezt a dolgot holnapig Évával együtt előkészítenünk... Meg kell tudnia az ezredesnek, hogy holnap délután... mondjuk négy-öt órakor itt lesznek, mint vendégei az öreg plebános és Szabolcs... Aztán a továbbiaktól függ, hogy még talán mások is, — tette hozzá a pap jelentős mosollyal.

Judit kérdőleg emelte a plebánosra szemét.

(Folyt. köv.)

Forgalmas rőfős kereskedés

reg. községben biztos "Ökörrel" elköltözés miatt azonnal eladó.
Érdelklők írjanak „Sztos megélhetés” jellegre a B. L. kiadóhivatalába.

Longines
7 GRANDS PRIX
Legpontosabb óra

Lugosi Kaptafa- és Faárugyár R.T.

állandóan vesz

— prompt kezdődő fokozatos szállításra friss döntésű —

bükk- és gyertyán-gömbfát.

A bükk 3 méter hosszú és 30 cm. átmérőtől felfelé, a gyertyán 1 méter hosszú és 33 cm-es ugrással és 24 cm. átmérőtől felfelé. — Minőség mindkét fajtanál abszolút egészséges, korhadt és külsőleg ágmentes. — Válogatott nagyhasábú gyertyántűzfára is állandó vevők vagyunk.

Ajánlatok az ár, mennyiség és feladó-állomás megjelölése mellett a **Lugosi Kaptafa- és Faárugyár Rt.** című központi irodájába (Löffler-palota) küldendők.

Nagy
Őszi rakár férfi, flu és
gyermek-ruhákban. Őszi
felöltők, raglánok, ameri-
kanok; gumikabátok.
Munkásöltönyök és nadrá-
gok. **Bőrkabátok.**

DR. BALOGH!
URISZABÓ
KOLOSTOR-UCCA 29. SZ.

Külön
mérték utáni osztály.
Férfi és női bőrkabá-
tokat mérték után a
legfinomabb kivitel-
ben készítik. —
Olcsó, szabott árak.

Trasslisztet,
trasscementet, mészkölisztet,
terrazó-anyagot (mozaik) és
l. a. oltatlan falimesztet szállít
Friedmann Áron
Racoșul de Jos — Alsórákos
Brassó mellett.

Üzleti könyvek
Levéltárolók
Gyorsfüzők
“E O S”
helyi melléklet gyártmányai.
Legjobb kivitel, olcsó árak.
Raktár:
Eduard Kerschner, Brassó.
Kapu-ucca 21 sz.

A Brassói Lapok hirdete-
seit naponta szívesen
ember olvassa.

COURTHS MAHLER

LEGSZEBB MŰVEI:

Színlelt házasság 45.— L.
Fény és homály 45.—
Szegény fecske 45.—
Ne ítélj! 45.—
Apja leánya 45.—
Forgószél kisasszony 50.—
A férfi sorsa a nő 50.—
Kata házassága 60.—
Virágkövek közt 60.—
Koldus grófkisasszony 60.—
A visszajáró mult 60.—

Minden könyv izéles kiállításban, többzini
fedőlappal. Megrendelhető a Brassói Lapok
könyvosztályától utánvétellel, vagy az összeg
előzetes beküldésével.

Könyvkereskedőknek
megfelelő rabattot adunk!

“Vadászszerencse!”

Vadászfegyvereket, revolve-
reket és löszert legjobban a **NIMROD**
komplett vadászfelszerelések szaküzleté-
ben vásárolhat. SIBIU-NAGYSZEBEN,
VASUT-UCCA 5 SZ.

Csak legjobb minőségű árú! Legolcsóbb árak!

PRIMA BÜKKTÜZIFA

waggontételekben és aprítva hához
szállítva kapható az

**Érdélyi
Leszámitoló Bank-
nál, Virág-sor 12.**
és **MÜRSCHER A., Kolostor-ucca 11.**

CORDATIC

A
LEGKITÜNBŐBB AUTÓPNEU

VEZÉRKÉPVISELET AUTOMOBIL
ÉS GÉPKERESKEDELMI VÁLLA-
LAT, ARAD, SALAC-UCCA 6. SZ.

Filmragasztó leányok

azonnali belépésre felvétetnek.
Jelentkezés egész nap MATADOR
film Virág-sor 12. 5359

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 3 lel. - Vastagabb betűvel 6 lel. - Állást keresők-
nek 25%o engedmény. - Legkisebb apróhirdetés ára 30 lel.
Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködésekre
válaszolunk. Apróhirdetéseket a fenti eredeti
árak mellett bizonyosunknál is feladhat minden
helyen, aki pontosan rovatátja azt kiadó-
hivatalunkhoz.

Személyszállító autó-vállalat.
Jancsó. Telefon 5-30. Brassó.
Fekete ucca 44. 9463

Keresünk több évi gyakorlattal bíró eré-
lyes bérsgazdát Kérések Gróf Mikos Armin jó-
szágigazgatóságához Zabolafüresztelepre adandók
he. 5104

Fehérneműt most kell vásárolnia,
Wiaat és Wiaat cégnél, ahol a régi mintákat olcsón
kiárultják. 5217

Cserépgyár komplett berendezés, 80.000
bárdolt búkkforma, kettős égő komence, cserép-
és téglarakár, munkások, sárgyurógép, kütűnő
földel eladó. Weiss Gyula Fogaras, 5tr,
15 Septembrie No. 27. 5294

Gépirásra két hét alatt bárkit megtanítok,
máslósokat elvialok. Kórház-ucca 19., hátul az
emeleten. 5337

Tölgyfa (barok), komplett esedő tel-
jesen jó karban, helyszűke miatt eladó Jutányos
arban. Ugyanott egy cseléd ágy is eladó, Cím
5352 szám alatt a kiadóban.

Oklevele tanítónő nevelőnő állást
keres. Levelek 5355 szám alatt a kiadóba küldendők.

Elegáns négy részből álló spanyol fat — művé-
szies festéssel — juányosan eladó, Megtekinthető
Gheorghievski, Weiss Mihály-ucca 17. 5371

Idősebb nő keresek kis háztartás vezo-
tására. Bucuresti, Alea Independenței 6. Selényi
mérnök 5375

Megvételre keresek egy jófogatos
szénaprét jó karban. Bartha Árpád Sfr. Gheorghe
Sepia-szentgyörgy. 5374

Jó forgalmú cipész-üzlet azonnal átadó (6 mu-
ka dolgozik). Cím 5391 szám alatt a kiadóba.

Kiadó 2 szoba, konyha, kamara, pince, vetemé-
nyes kert, majorság-udvar, sertes ól, villanyvilá-
gítás mű-pilett 10.000 Lel évi házbér 43 sz.
állomás mellett, Türkös, Avram Jancu-ucca 48 sz.
5392

Keresetek egy szabó-segéd nagy munkás,
Baricz Márton férfiszabó, Sepia-szentgyörgy. 5393

Felolvasónő vagy hasonló Állást keres, fiatal
magyar urilány. Szíves megkeresést „Szerény” jel-
gére a kiadóhivatalba. 5390

Egy női szabó-segédet felvesz Márton Ferencz
Csikszereda. 5394

Keresek egy megfelelő zongora-mestert
éjjeli mulató, Csikszereda. 5398

Férjhez mennék magános iparoshoz
vagy házvezetési állást is elfogadnék. Cím 5399
szám alatt a kiadóhivatalba.

Keresek 8/9 éves fiám mellé nevelőnőt.
Bermann Márkus, Maroshévíz. 5400

Egy ügyes fiút női szabó tanulóknak felvesz Márton
Ferencz, Csikszereda. 5398

2 gyakornok felvétetik M. Neu-
mann Brașov, Kolostor-u. 5396

Ügyes házvezetőnő keresetek nőten
tisztviselő háztartásához Ploesti mellett, gyárba.
Ugyanott egy szobaleány is felvétetik Érdeklő-
dhetni Kénsvágyánál, Vasut-ucca 71. 5397

Iskolás fiú vagy leányok bőséges jó
ellátásban és lelkismeretes felügyeletben része-
sülhetnek. Cím 5403 szám alatt a kiadóban.

Egy erős, csaknem új órdias szék
és egy 6 éves jó lo eladó. Szegő, Hossz-
ucca 7. 5404

Friedmann Mária közvetlen irodá
Vár-ucca 47. 4 hold föld prima parcellá-
zásra alkalmas á 35.000 lejért eladó. Egy új csa-
di ház elkötözés végett minden elfogadható áron
eladó. Egy régen fennálló üzlet kiadó. Kis építkezé-
si telek 25.000 lejért. Egy néhány lakás kiadó. 3 szo-
bából, konyhából, istállóból, kertből álló ház
170.000 Lel. 5401

Állandó raktár
CONTINENTAL,
TRIUMPH és
ADL R frógépekben.
Fizetési könnyítések.
HANS CLOOS
BRASSÓ SUGESVÁ
Fekete-ucca 19. 2070 Kul-tér 1. sz.

Forró Pál:

Az erkölcstelen Omár

A mai társadalom szerelni erkölcsének
nagyszerű szatírája ez a könyv, amely
szellemes és éles fotográfia a szeretni
akaró, de szeretni nem tudó, szerfele kény-
szerezniétől gyötört modern embernek.

Ára 45 lej.

Megrendelhető utánvétellel vagy az összeg
előzetes beküldés ellenében a

Brassói Lapok könyvosztályától.